

ISBN: 978-625-7303-07-1

© 2020 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 401

Klasik



Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Dizi Editörü

Aykut Ertuğrul

Yayıma Hazırlayan

Murat Murat

Düzeltilen

Meltem Ortakçı

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Tamer Turp

1. BASKI

Ocak 2021
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212.412 17 00

© Özgün adı *Shadows of Ecstasy* olan bu eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Ölüm Ülkesinin Fethi



CHARLES WILLIAMS

KETEBE

Charles Williams

Romancı, teolog, eleştirmen. Soren Kierkegaard gibi büyük yazarların çalışmalarının düzeltileriyle başlayan edebi yaşamı *Vecdin Gölgesi*, *Cehennem İniş*, *Aslanın Yattığı Yer* gibi kitaplarla ve en ünlü üyesi J. R. R. Tolkien olan Inklingler'in arasına dahil olmakla zirveye ulaşan Williams; romanlarındaki mistik, dini ve sezgisel motiflerle tanınan sıra dışı bir yazardı. C. S. Lewis tarafından "cadı-doktor" yakıştırmasıyla kah övölüp kah yerilen bu gizemli sanatçı, Inklinglerin görece az bilinse de en fırtınalı kalemlerinden biriydi.

Kerem Topçu

1995 yılında Kocaeli'nde doğdu. İlk ve orta öğrenimini bu şehirde tamamladıktan sonra, 17 yaşında bir lise öğrencisi iken eline geçen Gilles Deleuze metni sayesinde çeviriyle tanıştı. İstanbul Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünü başarıyla bitirdi. Aynı alanda yüksek lisans çalışmalarını sürdürmektedir.

BÖLÜM I

KARANLIĞI KARŞILAMA

Roger Ingram'ın atmakta olduğu nutkun sonu, sessizliğe gömülmüş yemek salonunda yankılandı: “O ve onun gibiler, büyük fatihler, büyük bilim insanları ve büyük şairler ile bir olacaktır zira bunların hepsi müphemden söz ettiklerinde, şöyle haykırdılar; “Karanlığı, gelinimmişçesine karşılayacak ve onu kollarımın arasına alacağım.”¹ Salonda yankılanan ve onun şahsından ziyade söylevinin konusuna ithaf edilen alkışların arasında yerine oturdu. Londra Üniversitesinin Coğrafya Fakültesinin Güney Amerika'dan henüz gelmiş kerli ferli bir kaşifin onuruna verdiği bir akşam yemeğindeydi. Evvelinde, fakültenin dekanı, kaşifin sağlığına kadeh kaldırmıştı ve tropik coğrafya profesörü de bu örneği takip etmişti mamafih o gün içerisinde profesör bir gribe yakalanmış ve Roger alalacele onun akşam yemeğindeki yerini almıştı. Her ne kadar mesleki açıdan diğer coğrafya profesörleri bu konuma daha uygun olsalar da hepsi meskun mahalleri kadar alimane ve dudu dilli tiplerdi. Dekan, kaşif de buna dahil olmak üzere, haysiyetli konuklarını söz konusu profesörlerin kürsüdeymişçesine yaptıkları konuşmalara maruz bırakmayı reddetmişti. Roger bir coğrafyacı değildi fakat bu profesörlerden çok daha

1 Shakespeare, W. *Kısasa Kısas*. 3. Perde, 1. Sahnede (çevirmenin notu)

iyi bir konuşma yapabiliirdi, üstüne üstlük, o da, her ne kadar farklı bir fakültede olsa da, üniversitenin bir hocası, uygulamalı edebiyat profesörüydü. Burası, Ana Vatan'a² faydalı olmayı ve onu, arı sanatın dolambaçlı yollarından çağırarak eylemsellikle içkin bir sanatın kutlu yoluna sokmayı arzulayan bir Kanadalı'nın üniversiteye cömertçe hediye ettiği yeni bir kürsüydü. Roger, bu kürsüdeki yeri almak için Kuzey Üniversitesinden davet edilmişti ve bu daveti büyük ölçüde, yirmi yedi kişi tarafından büyük bir hayranlıkla ve dört yüz seksen iki kişi tarafından ise fazlasıyla yanlış anlaşılaraq okunan "*Tatlı Dilli Yılanlar: İngiliz Eleştirmenliği Çalışmaları*" isimli çalışmasına borçluymuştu. Eserin ana fikri, İngiliz eleştirmenlerin bugüne değin yaptıkları çalışmalarda kullandıkları hedefler ve yöntemler açısından tamamıyla yanılmış oldukları ve eleştirmenliğin, edebiyatın pek çok nazım ve nesir çalışmalarında hala var olduğu su götürmez olan tüm yabancı unsurlardan arındırılmasıyla üretilen nihai ve ağırbaşlı bir ahenk olduğuydu. Ne var ki uygulamalı edebiyat kürsüsünün önerdiği maaş bunun kişisel bir örneğini vermesi gerektiğini öngörüyordu, koşullar böyleyken o da davete icabet etmişti.

Kadehler kaldırıldığı sırada kulak kabartarak karısının "Çok güzeldi, Roger. Konuşmana bayıldım." dediğini ve Sör Bernard Travers'in de "Sarılmak mı?" diye fısıldadığını duydu. "Biliyorum" dedi. "Sen olsan, karanlığa sarılmazdın, onu hafif ve iyi bir akşam yemeğine çıkartır ve daha sonra da solgun ancak pürneşe bir şekilde gerisin geri yollardın. Sahiden de iyiydim ha Isabel? Birazcık yüzüm kızardı ancak bu durum diğerlerine de keyif vermiş gibiydi. Keyifli insanları daha da keyifli kılacak bir kızarma... Eh! Yemeklerden sonra böyle oluveriyorum işte." Dinlemek için dikkatini topladı.

Teşekkürlerle "rica ederim"lerle karşılık veren kaşif, iş ona sunulan övgüleri kabul etmeye gelince hiç de utangaç değildi. Sıradan yaşamlara ve onların getirdiği koşullara, sıradan bir büro

2 Motherland: İngiltere'yi kastediyor. (ç.n.)

memuruna ve böylesine bir insanla kendisinin arasındaki farka değindi. Kaşif, kızıl ve kara renklere bürünmüş bir Güney Amerika'yı tasvir ederken Roger, kaba saba bir kızılın, zarif mor ile eşleştirilebilecek en kötü renk olduğunu karısına fısıldadı. Kaşif, anlattığı cesurca maceraların çoğunun kendi eseri olduğunu çaktırmadan vurgulayarak, yoldaşlarının kahramanlığına değindi. "Bay Ingram'ın benim için bulduğu gelinden boşanmak bir yana, ondan ayrı yaşayabileceğimi dahi sanmıyorum" diyerek Roger'a atıfta bulunan bir şaka dahi etti. Dişlerini gıcırdatan Roger, kaşife kibarca gülümserken, "Macaulay'ı³ dahi hak etmezken ona Shakespeare'i layık gördüm" diye homurdandı.

Kaşif, ola ki bir kaşif olmasaydı, sıkıcı herifin teki olurdu.

Nihayet, oturuverdi. Sör Bernard, kibarca alkışlayarak: "Roger, İngilizler neden hitabet konusunda iyi değiller?" diye soruverdi.

"Yiğidi öldürüp de hakkını yemeyecek olursak, kaşiflik yapmayı tercih ettikleri için" diye yanıtladı Roger. "Aynı anda bir şair ve bir hatip olamazsın. Bunlar ayrı bilinçlere ihtiyaç duyan şeylerdir."

Alkışlamayı bırakan Sör Bernard: "Roger, peki neden İngilizler hitabet konusunda iyiler?" diye soruverdi.

"Hayır," dedi Roger. "Bu çok mantıksız. Olmadıklarını sen de biliyorsun."

Sör Bernard, "Bunu bilmen, seni olduklarına dair bir kanıt bulmaktan alıkoyar mıydı?" diye sordu.

"Hayır" dedi Roger, "Ancak seni, bu kanıtı inanmaktan alıkoyardı. Keşke bu geceki konuşmaları ben yapıyor olsaydım; sıkılacağım şimdi. İsaibel, gidelim mi?"

"Kalmayı tercih ederim, konukların şerefine kadeh kaldıracaklar." diye yanıtladı İsaibel. "Ben burada misafirim." "Bay Nigel Considine konuşacak." "Bay Nigel Considine da kim?"

3 Thomas Babington Macaulay, 1. Macaulay Baronu. İngiliz tarihçi ve liberal ideolog.

“Zengin adamın biri. Hakkında bildiğim tek şey bu” diye yanıtladı kocası. “Antropoloji bölümüne, Afrika’dan gelme imgelerden mürekkep bir koleksiyon bağışladı ve -adı neydi onun, hah- *Enerji’nin Ritüelistik Dönüşümleri* üzerine bir konferans verdi. Aslında bu konferansa dair bir sorun çıkmıştı diye hatırlıyorum zira onun yardımcısı olarak istediği kişiyi üniversite istemiyordu. Yanında istediği adamı hakkında hiçbir şey bilmiyorlardı.”

Sör Bernard, “Peki kendi önerdikleri adam hakkında ne biliyorlardı ki?” diye giriverdi araya.

Roger, “Birmingham, Leeds veya başka bir yerde gayet usturluca bulunduğunu biliyorlardı” diye yanıtladı ve “Karayipler’in yerlileri ve onlara benzeyen halkların evlilik törenlerine dair bir kitap da yazmıştı. Ancak bilindiği kadarıyla adam ne evliydi ne de bir Karayipli. Considine’in adamı ise bir Afrika yerlisiydi, bu yüzden dekan, onun ders amfisine ritüelistik enerjiler çekeceğinden korktu,” diye devam etti.

“Bay Considine bundan rahatsız oldu mu?” diye soruverdi İsaabel.

“Bu gece burada olduğuna bakacak olursak, olmamış, tabii bu konuda ısrar etmek için gelmediyse” diye ekledi Roger. “Yine de onunla hiç tanışmadım ve topladığı imgeler dışında hakkında hiçbir şey bilmiyorum.” Sesi birden ciddileşti, “Korkutucu bir etkileyiciliğe sahiptiler.”

“Burada, *korkutucu* sıfatını etkileyiciliklerini vurgulamak için mi, yoksa kendi anlamıyla mı kullandın?” diye soran Sör Bernard’ın sorusu, konukların sağlığına kaldırılan kadehlerce yarıda kesildi. Kalkan kadehler arasında kendi isminin de hala anılmaya geçecek kadar önem arz ettiğini fark ettiğinde biraz afalladı. Esasında o zamanın kerli ferli tıp figürlerinden birisiydi. Sindirim organları hakkında, üslubunda kullandığı iğnelemelerle dolu mizaha rağmen klasik konumuna gelen bir kitap yazmıştı. Yüksek şahsiyetlerin mideleri ile ilgilenmiş ve henüz bir sene önce emekliye

ayrılmıştı, tabii ki bunu yapmadan evvel, kitaptaki üslubuna benzer bir tarz içerisinde şövalyelik unvanını da kabul etmişti.

Bay Nigel Considine, misafirler adına ev sahiplerine teşekkür etti. Bu misafirlerin en önemlisi, kelimenin tam anlamıyla “onur konluğu” olan şahsiyet halihazırda konuşmuştu. Kutlamasını yaptıkları yolculuğun entelektüel değerinin yüksekliği tartışmaya açık değildi ve yolculuk, hızla gelişen dünyaya dair bilimsel bilgi edinme mefhumuna da büyük bir katkı sunmuştu. Adamın tok sesi “Yine de” diye devam etti; “Yine de, bu gecenin onur konukunun kendi başarısına yönelik bakış açısı karşısında bir tereddüde kapılsaydım...” Roger’ın bakışları bir aşağıya bir yukarıya yöneldi, “...Bu, yaptığını düşündüğüm bir imaya dair olurdu. Haritaya dökülmesinde büyük fayda sağladığı dünyanın uzak köşelerinin doğurduğu merakı ve dehşeti gözlerimizin önüne serdi. Kuşları ve hayvanları, ağaçları ve çiçekleri, insan dışı her çeşit yaşamı hayranlıkla aktardı. Ancak görünen o ki oradaki insan hayatına, onu söz konusu edecek kadar değer vermiyor. Öyle görünüyor ki, biz Avrupalıların, birkaç kök dişleyerek aç kalmak veyahut dallardan bir kulübe örmek dışında onlardan öğrenebileceği bir şey yok. Durum pekala böyle olabilir ama bence bundan çok da emin olmamalıyız. Bu halklardan bahsederken onlar sanki birer çocukmuşçasına konuşuyordu; buna istinaden, onu çocukların arasında yaşlı bir adam olarak tarif edersem bana kızmayacaktır herhalde. Zira çocuklar büyüyor ve yaşlı adam gün geçtikçe ölüme daha da yaklaşıyor. Bu gece burada olan bizler, bir ilim, bilgelik ve akıl kurumu olan büyük bir üniversitenin hizmetkarları ve konuklarıyız. Bundan gurur duymak şüphesiz ki iyi bir şeydir. Ancak sizinkilerin dışındaki deneyimlerin kolejlerde veya fakültelerde öğretilmediğini ve sizin gücünüzün dışındaki güçlerin diğer kıtaların uzak köşelerinde büyüyüp serpilmekte olduğunu da düşünmeden edemiyorum. Kendim de bir gezgin sayılırım ve İngiltere’ye her dönüşümde siz alimlerin konuşmalarına kıyas edildiğinde, çocukların oynadıkları oyunların daha yoğun bir canlılığa sahip olup olmadığını düşünürüm. O oyunlarda her ne